

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piac-utca 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felül.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy hónapra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy hónapra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban:
Horovitz Zsigmond papírüzletében
Piac-utca 12. — Telefon : 330.

Becsapták az országot.

A mai helyzet világos képét mutatja egy újabb nemzeti csalódásnak, illetve megcsalattatásnak, amely az ország reményeit halomra döntötte és nemzeti vágyak érvényesülésének lehetőségét megsemmisítette. A csalódást Héderváry és a munkapárt politikai ténykedései okozták és napról-napra újabb csalódásokkal erősítik meg. Hogy miben nyilvánul ez a csalódás, azt ma már az országnak nem kell magyarázni.

Khuen és a munkapárt egész politikai működése homlokegyenest ellenkezik azzal a programmal, amelyet a miniszterelnök hirdetett és amelynek megvalósítására vállalkozott. Hasonló főbenjáró következetlenség mutatkozik a munkapárt működésében is. Ez a párt is mást fogadott a programjában, a választóknak esküdtött nemzeti „hűségében”, mint amit produkál a nehezen induló parlamenti életnek már a küszöbén is.

Mi volt a programja a miniszter-

elnöknek? Az, hogy mindenképp a parlamentet a népakarat alapjára helyezi és módot ad az országnak arra, hogy legbensőbb politikai vágyai szerint alkossa meg a parlament arculatját. És módot ad arra, hogy a népjogok ne csak az adópénztár előtt jussanak szóhoz, hanem ott is, ahol a népre törvényt szabnak.

A kormány első sarkalatos programtéttele az volt, hogy az általános választójogot törvénybe iktatja. Azután népjóléti törvényeket alkot. Gondoskodik arról, hogy akik társadalmi téren csakugyan nemzeti munkát végeznek, az állam méltánylásában megtalálják közhasznú munkájuk értékelését. Gondoskodik arról, hogy a régi politikai romokon egy liberális szellemű, békés munka helyrehozza a nemzeti erő megfogyatkozásait s nagy időre biztosítsa az ország anyagi jólétét.

E helyett történt és történik, hogy a kormány első perctől kezdve merev cinizmussal elfordult a nemzeti kívánságoktól. Minden szolgálatát Bécs érde-

keinek ajánlotta fel. Minden előző rendszert megcsufoló szolgálalkúséggel sietett Bécs összes örült követeléseit kielégíteni. De egy percig sem gondolt arra, hogy nemzeti jelszavakkal kicifrázott programjából bármit is beváltson.

Még csak a szándéka sem mutatkozott a kormánytól annak, hogy a nemzet érdekében is cselekedni akar. Sőt ellenkezőleg, nemzetietlen politikájával erőt adott a társadalmi életet sorvasztó betegségeknek.

Még társadalmi téren sem váltott be semmit ez a kormány a programjából és a nagyhangon ígért jóléti intézmények helyén csupa elégedetlen embert látunk, akik évek óta tartó inségükre sem találnak orvoslást a mai kormány politikájában. A tisztviselők, a tanárok, a tanítók és e megkínzott társadalmi osztályok mögött, az egész kiuzsorázott, tönkrement magyar társadalom nyomorog, siralmas bizonyosságul annak, hogyan fest a mai kormány jóléti politikája.

Egyetlen pontja nincs annak a régi

Téli kabátot kendénél (Piac 55. sz.) vegyen.

Hóviharban.

A csupán tizenegy mértőrd hosszú szárnyvasutnak rossz bevételein kívül három mozdonyvezetője volt. Mivel az igazgató maga is ingujjban járkált s a felesége keztyűket árult provizióra, a [mozdonyvezetőknek természetesen nem volt valami nagy fizetésük.

A vonal mentén — úgy a közepe táján — feküdt egy egészen kicsiny város, melytől évenként kétszer eljutott a skarlát, a legújabb divat azonban csak egyszer, még pedig egy évvel később, mint Stockholmba. E városka legszűkebb utcájában, kicsiny, barátságos, sárgára meszelt házban, melyből a mindig ragyogóan tiszta ablakokon keresztül ki lehetett nézni a világba s ahol az ablaktáblák mögött úde gerániumok nyíltak, lakott Lindahl, a keskenyvágyú vasut mozdonyvezetője. A virágok mögött szép kis feleségének csinos, halvány arca hajlott a fogyni nem akaró varrás fölé, míg a varrógép lábánál három éves, kékszemű fiacskájuk, Gusztáv játszadozott. Ha a mama megolajozta a gép kerekét és berreglette azt, Gusztáv szélfelt lábakkal odaállt, kinyuj-

totta kővér karocskáját és vezényelt: — Mehehelt!

Immár négy éve volt, hogy papa és mama vagonja össze volt kapcsolva és a felkész az egész élet tartamára kimondta a „mehehelt”-et.

Eleinte persze nem ismerték sem a menetrendet, sem az utirányt, a vonat vajmi kevés értéket vitt s szerencsésen átsiklott ugyan a veszedelmes kanyarulókon, de mindig nagy utat kell megtennie, míg vízfelvevő állomásra jutott.

De azért mégis előretörtelt, mert a szerelem vitte s az világított elöl, ha a gond ködjétől nem látszottak tisztán a sinek.

Lindahl rokonai azt mondták, hogy boldog, mikor a vasutnál vállalt szolgálatot. A gimnázium utolsó osztályából ment oda, s ha tovább tanult volna, huszonöt éves korában talán tisztességesebb álláshoz jutott volna.

Lindahl azonban nagyon mélyen bele-nézett volt Blomwall Máriának, egy tönkrement junker leányának szemébe s érezte, hogy egy olyan állás, mely talán nyomorúságos, de gyors kenyérkeresethez juttatja, segíene rajta.

Igy történt, hogy ezek ketten most a kis Gusztávval a csinos, gerániumos, házikó két szobájában lakik. A szobák parányiak voltak és alacsonyok, de kedvesek és melegek.

Künn a vonalon a hóviharban sűrű koromréteg üllepedett az arca s tagjai megmerevedtek, de ebben a langyos, barátságos otthonban, Mária gömbölyű karjaiban és a kis Gusztáv aranyszőke fejétől, mely esténként mikor papa hazatért, szívéhez simul. Lindahl mindannyiszor felmelegedett.

Lindahl nap-nap után a déli végállomásra kellett vezetnie a vonatot, hogy aztán este megint visszahozza. A legközelebbi szabadnap utáni vágytól ösztönözve aztán jókedvűen és szeretettel ült fel gőzparipájára s gyermekként örült minden indulás jelnek, mely őt közelebb hozta Máriájához és gyermekéhez.

Az igazgató el is csodálkozott, mikor az állomáson, melynek egyuttal főnöke volt, sápadtan és komolyan látta felszállni Lindahl a gépre.

— Valami baja van Lindahl ur?

— A mi kis Gusztávunk nagyon beteg s alighanem meg fog halni, főnök ur.

Legszébb menyasszonyi ékszerek, legjobb órák, gyönyörű ezüstneműek

Sándor Ármin

legszolidabb alapon álló új órák, ékszerüzletében

Debrecen Piac-utca 41.

(Dré er sörözők mellett.) Telefon 872. sz.

— Eddig nem létezett olcsó árak —

programnak, amelyvel ez a kormány jött és amelyet beváltak volna, vagy amely felé csak valamennyire is közeltek volna.

Igy áll a mai kormány politikai mérlege.

Itt a logika is csak egy tennivalót sürget. Módot kell adni a kormánynak arra, hogy a mai kormány programjában szenvedett csalódását megtorolhassa. A parlamenti ellenzéknek most obstrukcióba kell kergetni a kormányt, hogy az kénytelen legyen új választást kiírni.

A reménytelen helyzetet ott kell orvosolni, ahol a helyzet reménytelenné vált, vagyis a választásoknál.

A nemzet, ha ma újra ítélkezne a kormány fölött: reményeit, vágyait és bizalmát nem dobná még egyszer oly elhamarkodott könnyelműséggel Héderváry elé. Az ország, ha újra választathatna, annak a politikai rendszernek nemcsak hogy nem adna többséget, de gyökerestől kiirtaná azt.

A városi takarékpénztár.

Debrecen városa a fővároshoz.

Nem első ízben történik az, hogy itt a városi takarékpénztár ügyéről megemlékezünk. Nem első eset már azért sem, mert annak megvalósítását maga a városi tanács is másfél év óta könyörögve sürgeti s e másfél év óta számtalan sok cikkben sürgettük mi

is a kérdés megoldását. De hiszen tudjuk, hogy a miniszteriumokban különös rosszakarrattal és animozitással intézik a munkapárt uralma óta Debrecen város ügyeit és így éppen nem csoda, hogy ezt a fontos kérdést sem hozták dűlőre a miniszteriumban.

A város azonban érzi a késlekedés kétségbeesítő jelentőségét és ezért most újból megsürgeti a kérdés elintézését. Sőt nemcsak megsürgeti, de segítséget is hív és pedig a főváros tanácsát, mert a bűncs miniszterium a főváros takarékpénztárának jóváhagyásától tette függővé a debreceni városi takarékpénztár létesítésének jóváhagyását.

A mai tanácsülés azután kimondta, hogy megsürgeti az ügyet és ezért fölterjesztést intézett a miniszterhez és a következő átiratot intézte a fővároshoz:

A székesfőváros tekintetes Tanácsának
Budapest.

Mi is azon vidéki városok közé tartozunk, amelyek a fejlődés által támasztott igények folytán mintegy kényszerítve voltunk arra, hogy mozgalmat indítsunk egy városi községi takarékpénztár föllállítására. A megindított mozgalomnak eredménye lett, amennyiben törvényhatósági bizottságunk a városi takarékpénztár kiállítását elhatározta s annak az alapszabályait a múlt 1909. évben 151. bkgy. sz. határozatával megalkotta. Az alapszabályokat 1909. július hó 15. napján jóváhagyás végett föl is terjesztettük. Alapszabályaink azonban mindezeig megerősítést nem nyertek. Minden egyes alkalommal, midőn annak megerősítését sürgettük, hogy várnunk kell mindaddig, míg székesfővárosunk hasonló célú alapszabályai megerősítve lesznek.

Miután városunkra is különösen annak jövő fejlődésére igen nagy fontossággal bír, hogy létesítendő városi takarékpénztár

runk mielőbb felállítható legyen és mivel azokból tájékozva kívánunk lenni, hogy mi hátráltatja felterjesztett alapszabályaink jóváhagyását: tisztelettel kérjük szíves értesítését az irányban, hogy tulajdonképpen mi csoda okok forognak fenn, hogy a székesfőváros községi takarékpénztárának alapszabályai mindezeig megerősítést nem nyertek, mikor remélhető, hogy azokat a belügyminiszterium jóváhagyja.

Együttal pedig úgy a városunk, mint talán mondhatjuk, az összes vidéki városok érdekében tisztelettel kérjük, méltóztassék a székesfőváros községi takarékpénztárának alapszabályainak megerősítését megsürgetni, mielőbb kieszközölni és így ezáltal nekünk vidéki városoknak is segítségére jönni, hogy elvégre mi is azon kedvező helyzetbe juthassunk, hogy községi takarékpénztárunkat fölláthatassuk.

Kelt Debrecen sz. kir. város tanácsának 1910. november hó 21-ik napján tartott üléséből.

Vecsey Imre
főjegyző.

Kovács József
polgármester.

Ugyancsak most fölterjesztést intézett a belügyminiszterhez, akitől az alapszabályok jóváhagyását újból kéri a tanács. Elmondja, hogy az alapszabályok tizenhat hónap óta vannak fenn. A takarékpénztár létesítése Debrecen városának fontos érdeke. A főváros és Debrecen viszonyai közt óriási különbség van s így azokat egyformán elbírálni s hasonló ügyeiket egymástól függővé tenni nem lehet.

Debrecen most kezd igazán fejlődni, nagyon sok nagyon fontos és igen költséges feladatok teljesítése előtt áll. És ezeknél a város csak saját erejére számíthat, tehát az erők helyes fölhasználására kell módot teremteni.

A városi takarékpénztár jóvedelmére

Evvel indult a vonat.

Egész héten át száraz fagy uralkodott. Ma sűrű pelyhekben hullt a hó s valóságos vihar dult.

A vonat elkésve érkezett meg minden állomásra, a késés mindig nagyobb lett, s mikor visszaindult, kétséges volt, hogy estig elér-e a várost. A kísérlet mégis sikerült s a vonat két órai késéssel befutott az állomásra, a késésrag: tev emfwyptnaoihmflyufyp másra.

Olyan volt, mint egy játékszer, mint valami használaton kívül hegyezett régi limlom a mi keskenyvágányu oldalvonalainkon. Lindahl egy hangosan elsóhajtott „hála Isten”-nel gyorsan leugrott a gépről s elakart indulni hazafelé övéihez, akik őt már oly nehezen várták.

— Lindahl ur!

— Főnök ur!

— Benne vagyunk a csávában. Az északnak induló déli vonat másfél mértföldnyire ide megakadt a hóban.

Ötven munkás szabadláppátolta a pályát s most már lehetséges továbbmenni. A vonatnak most indulnia kell, de Jensen hirtelen megbetegedett tifuszbán, amit ebben a kutyaidőben szerzett magának a mozdonyon. Önnel kell veezelnie a vonatot.

— Hogyan . . . nekem . . . most éjjel? Főnök ur, magam is meghűtem és kimerültem . . . Emberfeletti dologra én sem vagyok képes!

— Tudom, hogy ez lelketlenség! De a szabályzatban nincs szó kimerültségről! Anyyira beteg e Ön, hogy a vonat utasainak életbiztonsága van veszélyeztetve, ha Ön vezeti a vonatot?

— Anyyira nem . . . de főnök . . . az én kis Gusztávom talán halálán van . . . ha ugyan még él!

— Ezt igazán sajnálom, kedves Lindahl, de beteg gyermekeket sem említ a szabályzat. Akar-e menni, vagy sem?

— Mikor indul a vonat?

— Nyolc óra tizenötökor.

— Karlsson, fűtsön! Tíz perc múlva itt leszek.

Othon szomorú látvány fogadta. A kis beteg szőke fürtjei nedvesen odacsapódtak a homlokához, toroka hörgött s kicsiny kővér keze görcsösen ököbe volt szorítva. Lélekzete nehéz volt és kínos, tekintete félnék, mint a sebzett öze. Az anyjának már nem volt többé könnye, halóhalványan, összeharapott ajakkal szarítgatta az izzadságot kedvence homlokáról. Mikor az ana belépett,

visszatértek könnyei s zokogva karjaiba vetvén magát, kétségbeesve kiáltotta:

— Meghal! Meghal! De nem szabad, nem lehet meghalnia. A doktor lemondott minden reményről. De a jó Isten nem lehet oly kegyetlen! Gusztí, kedvencem itt van a papa! Most egész éjjel itt maradj drága, édes kis Gusztíjával. Csak megismered papát!

A gyermek rábámuit Lindahl'ra, torába a hörgés pillanatra megszűnt, a cára mosoly ült és ajka dadogta:

— Édes papa, Gusztí ágyához fölni . . .

Lindahl megint ott állt a gépen és szakadó hóban nekivágott az éjszakának. Maga sem tudta, hogy mikép jutott Mária karjából a gépre.

De most ott állt és tekintetét rászegelte a vágányokra tornyosuló hótorlaszokra. A mozdony lapátjai gyorsan átvágják a hófödteket s fehér felhőket szórnak kette. Épp ily mélységesen metszi a fájdalom a tulajdon lelkét.

Mily hideg lehet ott lenni a kemény földben, a vastag hóréteg alatt. És az ő kis gyermeke nemsokára ott fog feküdni.

Soha többé nem vezényli majd „mehet!” Soha többé nem fut elébe esténként, amikor hazatér és benyit, sohasem hallja többé amikor vidáman köszönti: jó estét édes papa!

— Oh! . . .

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők
4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi” címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

közérdekből feltétlen nagy szüksége van Debrecennek most, a midőn csatornát, vízvezeték építünk, helyi vasutunkat villamosra alakítjuk át. Kulturházat, egyetemet kívánunk építeni és állami célok megvalósítását a várostól telhetően támogatni akarjuk és így újabb és újabb kölcsönöket kell felvenni s új terheket vállalni.

A városi takarékpénztár azért is fontos és nagyjelentőségű, mert a jövedelemből a város a humanitárius intézményeket fejleszthetné.

A fölterjesztésben tehát a tanács újból kéri az alapszabályok jóváhagyását.

A fölterjesztést és átiratot legközelebb már fölterjesztik.

Székely a perrendtartásról.

A képviselőház ülése.

Székely Ferenc igazságügyminiszter előre bejelentette, az újságokban is publikáltatta, hogy ma beszélni fog a perrendtartási javaslatról, amely a maival együtt már csak három ülésnek napirendjén fog szerepelni. Azután elmetetik...

Kabós Ferenc alelnök negyed tizenegy órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bejelenti, hogy gróf Batthyány Lajos, a budajki kerület képviselője, lemondott mandátumáról. Bemutatja a kérvényeket és irományokat.

Maylander Mihály mint Fiume város képviselője, e város szempontjából bírálja a javaslatot.

— Mi baj van?

— Semmi Karlsson!

— Éppen úgy hallottam, mintha sóhajtott volna, Lindahl ur!

— Oh csak ne képzelődjék! Egyetlen szót sem szóltam. Rakjon a tűzre!

A vonat egyetlen utasa a legközelebbi állomáson kiszállt. A kövér ur hóprémesbundát viselt s első osztályon utazott.

Fogat várta a pályaudvaron s kocsisa már ott állt a kupé ajtajánál. Mivel a vonat rövid volt, a vonatvezető hallotta párbeszédüket.

— Mi újság otthon, Blonhaal? — kérdezte a kövér ur.

— Minden egészséges nagyságos ur.

— Feleségem és a gyermekek is?

— Igenis, nagyságos ur, mindenki.

A vonatvezető szíve összeszorult. Az a hóprémes ur gazdag volt, boldog és megelégedett s visszatért szép, meleg otthonába, ahol felesége és gyermeke várták boldogan, egészségesen. Ő azonban, a szegény, félig megdermedt vonatvezető holnap csak egy megtört, lesújtott asszonyt s egy parányi gyermekholttestet fog találni otthonában.

Újra nekivágott a viharak. Utolsó előtti állomás, több szentet a tűzre! A vonat

A törvényjavaslatot elfogadja.

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Először hírláját fejezi ki az előadó iránt, azután megköszöni, hogy a felszólalók legnagyobb része a javaslatot általánosságban elfogadja. Reflektál az egyes aggodalmakra Szivák és Kelemen a bírcépzésről beszéltek. Aggodalmak már nagyrészt alaptalanok, mert a bírcépzés teljesen kielégítő. Az is megtörténik, hogy az albirákat először a törvényszékekhez revezik ki, a jövő évi költségvetés is gondoskodik erről.

Az új szervezeti törvény pedig még nyomatékosabban fog erőtlen gondoskodni. A bírcék fizetését is javítják, különösen a járásbírószékekhez huszanét újabb táblabírói kinevezés lesz, a törvényszékek pedig tanácselnöki állást szereznek. (Helyeslés.) A kuriai bírói címet és fizetést meg fogják adni a törvényszéki és táblai bíráknak is, hogy ott maradjanak és ne törekedjenek a kuriához. A törvényszékeknek könyvtárakat szerveznek. Az ellentétes ítéleteket összeszedik és kiadják, hogy egységesítsék a jogot. A bírcék beosztása nem egyforma az igaz, de ezeket csak a létszám változásával lehet orvosolni. A hagyatéki eljárás esetében is lesznek könnyítések. Az értékhatár megállapítása a járásbírószéknél két körülménytől függ. Egyrészt a munkamennyiségtől, másrészt a gyorsaságtól. Nagycsb értéknek ne bizassanak egyes bíróra, volt azelőtt az elv s eleinte csak 60 forint volt az értékhatár. Most [már helyesnek tartjuk a 25000 koronás értékhatárt. A járásbírószégeknek az 1000 koronán felüli perekben lesz ügyvédi kényszer. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék megszüntetése úgy fog történni, hogy minden törvényszéknél két szakosztály le-

csak másnap térjen vissza, hogy mint 3-as színpadon vonat újból felvegye a járatokat.

A vihar elhűnt, a természet ünnepelt. Hófehér leplet terített oltárára és a nap ragyogott. Milliányi hógyémánt csillogott az ágakon, a vágány szabad volt s amerre a vonat elhaladt, boldog, megelégedett emberek álltak az ablaknál, akik örültek annak, hogy a vonatok újra járnak. A vonatvezető félrefordult; két könnyecsepp csillogott szemében. Végre a vonat befutott az állomásra. Lindahl senkitől sem kérdezte a bajtársak közül, hogy nála odahaza mi az újság. Azokról az ajakokról akarta hallani, melyek egyedül tudják enyhíteni a hir keserűségét.

A sárga házikó ablakaiban, mint mindig, ott függnek a tiszta, fehér függönyök s a gerániumok is nyílnak, mint mindig. Ugy vélte, hogy integetnek feléje:

— A te kis Gusztávod meghalt! A te kis Gusztávod meghalt!

Lindahl felrepült a lépcsőkhöz s feltépte az ajtót. Mária könyvek közt mosolyogva a nyakába borult. A kicsiny kosárban halványan és gyengén, de fájdalmak nélkül s az életnek visszaadva üldögélt a kis Gusztáv.

Egy kis rudat lengetett a kezében, melynek végén piros zászló lobogott s halaknak hebegte: — Mehet! Mehe! Mehe! Édes papa!

gyen, amelyek egyike a váltóügyekkel foglalkozzék.

A 31. és 32. §-ról akar beszélni. Kijelenti, hogy az ütközőpont nem a könyvkivonati illetékesség, hanem a felek illetékessége. Az eddigi állapot az, hogy bejegyzett kereskedő bárkivel szemben pörölhet a könyvkivonat alapján a saját székhelyén. Az új javaslat ez alapon csak kereskedő ellen indítható ilyen pör. Ki van zárva a visszaélések egész sorozata, amely a fogyasztók ellen irányult. A tisztességes kereskedők is tért veszítenek, mert lehetetlen 50-100 ügyvéddel érintkezést tartani. (Mozgás.) Kárpótlást kell adni. Igaz ugyan, hogy minden visszaélést nem tudnak megakadályozni, de nem is tartozik a perrendtartáshoz. A szóbeliséget Simonyi-Semadam Sándorral szemben védelmezi. Beszédét azzal fejezi be, hogy az ország már 20 éve várja ezt a nagyfontosságú törvényt, ezért kéri a házat, hogy a módosításokat az egyes szakaszoknál részletezzék. Az egész javaslat elfogadását most el ne halasszák.

A beszéd befejezt a munkapárt éljénnyel fogadta, az ellenzék Plószét éllette.

Végeladás

van

GLÜCK EDE

cipőüzletében

a Kistemplommal szemben

a Barakban.

Vándorkiállítás.

A művészek névsora.

József kir. herceg a kiállításért.

Idei képzőművészeti kiállításunk, mint már jeleztük, úgy terjedelemben, mint művészi színvonalban messze felül fogja múlni összes eddigi kiállításainkat. Olyan nevek szerepelnek ezúttal a kiállító művészek sorában, melyekről méltán mondhatjuk, hogy a magyar művészvilág színe-javát képezik, sőt ezúttal olyan művészek műtárgyait is lesz szerencsénk láthatni, akik vidéken még soha, vagy nagyon régen állítottak ki.

Ez teszi érthetővé a kiállítás idej, szinte hallatlanul nagy sikerét, amelyről az összes szakhörök, a művészek stb. a legnagyobb

Wacha Róbert modern tisztító és műfestő intézete **m e g y i l t.**

Vigyázz!

Kékre festett kirakat.

Vigyázz!

Üzlet átadás. Tisztelettel értesitem Debreczen város és vidéke közönségét, hogy Kossuth és Batthyány-utca sarkán fenálló „Kékre festett kirakat” cím alatti fióküzletemet fiam ifj. Molnár Lukácsnak, ki sok éveken át munkatársam volt nekem rövid idő múlva végleg átadom, ennél fogva ezen fióküzletemben levő összes áruim mérsékelt árban ajánlom tisztelt vevőimnek.

MOLNÁR V. J. és TÁRSA

Cégtulajdonos: **Molnár Lukács.**

Kossuth- és Batthyányi-u. sarok, a színházzal szemben

elismeréssel szólnak, de másrészt természetesen is találják azt. A kiállítások sikere ugyanis mindig attól függ, hogy kik vesznek azon részt. Mentől jobb nevek vannak egy-egy kiállításon képviselve, az annál érdekesebb, annál vonzóbb.

A nálunk vasárnap megnyíló kiállításon nagyobb szabású műveik: Baditz, Boruth, Bosznay, Bruck, Dankó, Edei, Fényes, Ferenczy, Góth, Halász, Kézdi, Knopp, Kosztolányi, — a közelmúltban elhalt Lechner, Ligeti, Mednyánszky, Mendlik, Mérő, Nagy, Nyilassy, Olgyay, Pentellér, Poll, Révész, Róna, Roskovics, Rottmann, Skuteckzy, Spányik, Szinyey, Tölgyessy, Vajda, Vastagh, Vesztráczy stb. stb. szerepelnek, ezeket is beszámítva 139 művész.

Ez a gárda vonul fel művei útján folyó hó 27-én közönségünk elé a déli 12 órakor tartandó megnyitási ünnepélyen, melyen magukat gróf Zichy János kultuszminister, a képzőművészeti társulat, a művészek és a fővárosi sajtó is képviseltetik, sőt képviselve lesz azon József királyi herceg is, a társulat elnöke — bronzban.

József királyi herceg ugyanis nagy szeretettel érdeklődik nemzeti művészetünk ügyei iránt s ezen érdeklődésnek ezáltal akként adja jelét, hogy a bécsi vadászati kiállítás részére készült szobrát a vándorkiállítás részére átengedte. A szobormű vadász-dresszben ábrázolja a kir. herceget, amint fegyverét lövésre készen tartja. Lábalnál ott hever már egy elejtett medve. Maga a mű festői szép s közönségünknek sok műélvezetet fog szerezni.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedden Ripp Wan Winkle operette. Falussy István fellépte. Szerdán Hajduk hadnagya daljáték. Csütörtökön Luxemburg grófja operette. Kondor Miklós fellépte. Pénteken Karenin Anna színmű. Szombaton Balga szűz színmű. Ujdonság. Vasárnap délután Peleskei nótárius énekes bohózat. Este Balga szűz színmű.

* **Falussy István fellépte.** Ma este lép fel Falussy István a vidék egyik legjobb nevé bariton énekese, hogy bemutakozzék a debreceni publikumnak. Falusyt, aki ezidő szerint a miskolci színháznak ünnepelt művésze, Zilahy igazgató 1911. év szeptemberétől társulata tagjai közé szerződtette. A ma este színekerülő Ripp Van Winkle operett címszerepe a bariton énekesek parádés szerepe, mely kétségtelenül kiváló énektudást és azonkívül erős játék és alakító képességet igényel. Szóval Falussy jól választotta meg fellépő szerepét arra, hogy képességeiről híven beszámoljon. Az előadás iránt rendkívüli meleg érdeklődés mutatkozik. — **Hajduk hadnagya.** Holnap szerdán kerül színre a Hajduk hadnagya eredeti magyar daljáték A) bérletben. Az előadás, mely a múlt heti műsort uralta ismét elsőrangú szereposztásban kerül színre. — **Balga szűz.** Bataille világhírű drámájának szombaton lesz a bemutatója. A drámai személyzet Thury Elemér rendezésével nagy gonddal készül a darabra, mely alig egy hete került a fővárosban a cassa sikertű darabok névsorába. — **Kondor Miklós fellépte.** Csütörtökön nov. 24-én lép fel a Luxemburg grófja operettben Kondor Miklós,

a pozsonyi színház tenoristája, kit Zilahy igazgató 1911. szeptembertől társulatához szerződtetett, Kondor a címszerepben lép fel, hogy a debreceni közönségnek bemutatkozzék.

A husvizsgálat.

A miniszter rendelete.

A földmívelési miniszter tegnap rendeletet intézett Debrecen városához a husvizsgálat ügyében. Az újabb és szigorított rendszabályokat a most fellépett állatbetegségek miatt tette a miniszter.

A rendeletnek lényeges részletei a következők:

A szabályszerű vizsgálat mellőzésével ledőlésre kerülő sertések, juhok és kecskék között nem ritkán fordulnak elő betegek is, amelyek gyakran azért, mert a laikus vágó némely betegséget rajtuk fel nem ismerhet, de esetleg azért is, mert a fél a közérdeket saját érdekének alárendeli, fogyasztásra, illetve áruba kerülhetnek.

Az a körülmény, hogy a beteg állatok husa az ember egészségét komolyan veszélyeztetik, sőt némely kór halálos betegségnek is lehet okozója, bizonyításra nem szorul és ép úgy beigazolást nyert már számtalanszor az is, hogy a forgalomba került beteg állatok husa a ragály elhurcolására és állati fertőző betegségek terjesztésére is alkalmat adott.

Igy nevezetesen a sertésvészben, de különösen a sertésorbáncban beteg sertések forgalomba került testrészeinek lehet sokszor igen jelentékeny része a betegségek terjesztésében: a sertésorbáncot például nemcsak a beteg állatok friss, hanem sózott, pácolt és füstölt husa is terjesztheti, mert a konzerválási eljárások a husban, vagy a szalonnában levő ragálycsirákat csak hetek, sőt hónapok múlva pusztítják el. Önként következik tehát, hogy a magánfogyasztásra leölt sertések, juhok és kecskék husának közfogyasztás céljából való áruba bocsátása csak akkor engedhető meg, ha az állatot élő állapotban és ledőlés után a husvizsgáló megvizsgálta és egészségesnek találta.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy a fentiek értelmében az illetékes I. és II. fokú állategészségügyi hatóságokat megfelelően tájékoztatni sziveskedjék.

UJDONSÁGOK

— **Tanárok a pornográfia ellen.** A debreceni tanári karból indult ki a mozgalom aziránt, hogy a tanuló ifjúságot megvédjék a pornografikus és általában az erkölcsrontó olvasmányok ellen. Mint annak idején lapunkban megírtuk, a tanárok a könyvkereskedőkhöz átiratot intéztek, melyben azt kérik, hogy eladásra tartott pornografikus és az ifjúság erkölcsével káros műveikből az ifjúságnak ne szolgáltassanak ki.

A tanárok legfőképpen a szülők támogatására apellálnak ezen akciójukban.

Vasárnap délután 4 órára meghívták a szülőket a kollegium nagytermébe és ezen alkalommal részletesebben ismertették álláspontjukat az ifjúság erkölcsi nevelése érdekében buzgólkodó tanárok.

A tanácskozáson Karai Sándor igazgató elnököt, a tanácskozás tárgyát pedig Szeremlei Béla tanár ismertette. Különösen szívrokre kötötte a szülőknek, hogy gyermekeik lelkiületét figyeljék meg és eszerint állapítsák meg azok hajlamait. Bizonyos korig eltiltan-

dónak tartja a tanuló ifjúságot a politikai lapok olvasásától és a színházba járástól. Előadó az ifjúság színházba járását tanári engedélyhez kötné.

Beszöltek még dr. Ferenczy Gyula, dr. Török Péter, Ormós István, Kardos Sándor, Matolesi László, Gulyás István és Szabó József tanárok.

— **Hordárok a talyigások ellen.** A debreceni hordárok panasszal fordultak Rostás István főkapitányhoz, hogy a debreceni talyigások éppen azokat a szolgáltatásokat végzik olcsóbb pénzen mint tarifájuk szerint a hordárok és semmiféle ellenszolgáltatást, vagy biztosítást nem nyújtanak. A főkapitány és ma a tanács is jogosnak találta a hordárok főlészolalását és igyekezett módot találni a talyigások megrendszabályozására, de nem talált rá formát. Ezért a tanács a kérdést átteszi a kereskedelmi és iparkamarához, hogy véleményt mondjon e kérdésben. Kétségtelen ugyanis, hogy a hordároknak igazuk van. Ők ugyanis biztosíték mellett szolgálnak, míg a talyigások semmi biztosítékot a megbízásokra vonatkozóan nem nyújtanak.

— **Reklámlámpák a piac-utcán.** A városi tanács mai ülésén a Vámos és Szedlák cég kérésére megengedte, hogy a cég üzletének följárója előtt a gyalogjáró szélén villamos világítással ellátott reklámlámpát állíttson föl. A tanács csak azt kötötte ki, hogy a lámpát az általa megjelölt helyen és 10 korona jogelősmerési díj ellenében szabad fölállítani.

— **Kifogások a fiakker-állomások ellen.** A fiakker-állomások ellen több kifogást adtak be. Kifogásokkal éltek az izraelita hitközség elnöksége, Hauer Bertalan a Royal tulajdonosa és Furray Ernő, aki a Kossuth-utcai fiakker-állomást kifogásolta. A tanács valamennyi kifogást elutasította. Ez elutasítás ellen azonban, mint értesülünk, különösen az izraelita hitközség és Hauer Bertalan felebbezni fognak, mert helytelen dolog, hogy a templomba járó hívők a bérkocsik között vergődjenek át a templomig, másrészt azt is figyelembe kell venni, hogy nyáron át a Royal terraszán sok száz ember tartózkodik esténként, már pedig a bérkocsi-állomás közelsége az ott tartózkodást kellemetlenné tenné.

— **Református ifjúság Csokonai-ünnepélye.** A református tanítóképző-intézet ifjúsága, mint minden évben, ugy most is szép ünnepély keretében emlékezett meg a nagy költőről, Csokonairól. A műsor minden egyes száma megnyerte a jelenlevő közönség tetszését; így a Csokonai énekkar Cirják Zoltán 4. o. t. praeses vezetésével mellett, kedves magyar dalokat adtak elő. Papp Kálmán 4. o. t. felolvasásában párhuzamot vont Csokonai és Petőfi művei közt; Fehértai József 4. o. t. komoly szavallatot adott elő. Szűcs Gergely 4. o. t. praeses és Horvát Béla 3. o. t. finom játékkal egészen elragadták a közönséget. K. Nagy János 4. o. t. kedvesen előadott vizsgálata, mint a múlt évben, ugy most is, teljes hatást aratott. Az ünnepélyt végül az ifjúsági zenekar által előadott nagyszerű operett induló fejezte be.

— **Szabadiskola.** Kedden f. hó 22-én Török Péter ref. főgimnáziumi tanár tart előadást a Szabadiskolában az általános fejlődésről. A mai előadás vázlatát a következő. A munkamegosztás elvének érvényesülése a szövetek képződésében, az állattelepekben az állati és emberi társadalomban.

Tisztelettel értesitem Debreczen és Vidéke közönségét, hogy minden a **kaptafa** szakmába vágó munkát raktáramon levő száraz anyagból készítek és azt, ugy helyben, mint vidékre, megfelelőleg gyorsan és pontosan eszközlöm. B. megbízásaikat kérve, maradtam teljes tisztelettel

Timmer Sándor

sámfa és kaptafakészítő. Morgó-u. 7.

— **Öngyilkos aggastyán.** Hajduszboszlorói jelenti tudósítónk: Gáthy József 72 esztendő földmives ember, már nagyon megunta az élet terhét cipelni. Mostanában sokat betegeskedett is. Tegnap reggel, mikor senkisem volt otthon, egy kötelet kerített és azzal a mestergerendára felkötötte magát. Mire észrevették, már halott volt.

— **A Polgári asztaltársaság közgyűlése.** A Polgári asztaltársaság tegnap este ünnepélyes keretben tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalommal a szegény gyermekek részére szokásos ruhakiosztást is eszközölték. A ruhakiosztás délután 5 órakor vette kezdetét. Összesen 130 szegény gyermeknek jutott ruhát ezen jótékony asztaltársaság. A ruhakiosztás után megválasztották a tisztikart, mely a következőkből áll: Elnök Szabó Henrik, alelnökök Hoffmann Sándor és Trnka Gotlieb, ügyvezető titkár Aczél Henrik, pénztáros Nagy Samu, gazda Márkus Jenő, jegyzők Aczél Jenő és Reichmann Lipót, ellenőrök Kronovitz Ignác és Gelbman József. Ezenkívül negyven tagu választmány. Az elnöki megnyitót dr. Szöllös Dezső ügyész tartotta. Dr. Vajda József diszbeszéde után Hoffmann Sándor beszámolt az egész esztendői működéséről. Bejelentette a többek között, hogy az asztaltársaság összes bevétele 2641 korona volt. A tagsági díjakat a jelenlevők között Tiszen Arthurné és Grünfeld Dávidné szedték be. A tisztikar megválasztása után társasvacsora volt, utána tánc.

— **Jabeank, színházi sálak, gyönyörű szép arcjátékok Vidánál Városház alatt.**

— **Eltűnt gyermek.** Özv. Takács Jánosné panaszt tett a rendőrségen, hogy e hó 18 án reggel Mariska nevű 9 esztendő leánykáját valami lélekfűfár elcsábította és azóta a kis leánynak nyoma veszett. A dolog úgy történt, hogy 18 án reggel a Nyil utca 74. szám alatti lakásukról iskolába indultak a 6 éves Józsi és a 9 éves Mariska. A színház előtt szembe jött a kis gyermekekkel két közép-magas nő, mindkettőnek a feje kendővel volt bekötve, az egyik fehér, a másik kék szoknyát viselt. A kis Mariskát hívták, hogy menjen velük a Kossuth-utcai templomba. A kis leány el is ment velük és azóta nyomavevették. A rendőrség erélyesen nyomoz az ismeretlen kosarasasszonyok után és nem lehetetlen, hogy valami nagyobb büntényről van szó.

— **Riadalom egy szállodában.** A Magyar-Király szálloda 14-es számú szobájában az ágy alatt, ma este, egy szegényesen öltözött fiatal embert találtak megbujva. A 14-es számú szoba bérlője, Fleischer Herman kereskedelmi utazó, a váratlan felfedezésre nagy lármát csapott és a portás rendőrt hívott, akinek kérdéseire a különös éjjeli vendég elmondta, hogy Farkas Márton a neve, 24 éves, kereskedősegéd, ma délután érkezett Debrecenbe Mares'udasról. Nem volt pénze és éjjeli szállása és ezért választotta fekhelyül a 14-es számú szoba ágyalját. A rendőr bekísérte a bűnügyi osztályra, ahol egyelőre fogva tartják.

— **Nyilvános köszönet.** A ref. tanító képzőintézet ifjuságának f. hó 19-én tartott Csokonai-ünnepélyén a következők voltak szívesek felülfizetni: Zong Ferenc ur 5 korona, N. N. 4 korona, N. N. 1 korona, Nagy Lajosné urnő 1 korona, Schaf János ur 1 korona, Nagy Sándor, Sály Lajos ur 60—60 fillér, N. N. 20 fillér. Összesen 13 korona 40 fillér.

— **Nőizenekar.** A megnagyobbított Remény-kávéházban november hó 26-ától naponta, jó hírű nőizenekar játszik. Tisztán kezelt bel- és külföldi borok kaphatók. Pontos kiszolgálásról gondoskodik Weisz Márkus, kávé.

— **A puskaműves szerencsétlensége.** Kovács Miklós najduh-dhazi kovácsmester, mellékesen puskaművesi munkákat is szokott végezni. Tegnapelőtt is egy vadászpuskát hoztak hozzá javítás végett. A puska csövét megtüzesítette, hogy így kovácsolható legyen. Amint bedugta a csövet a tűzbe, egyszerre nagy durranás hallatszott és a puska csőnek egy darabja Kovács hasába fúródott. Utóbb kiderült, hogy a puska csőben egy golyó volt és a tűzben a golyó felrobbant. A puskaműves súlyos sebeivel a lakásán fekszik. Az ügyészség a vizsgálatot megindította.

— **Modern ridikülök, szép női gallérok, férfi és női nyakkendők, glace kesztyűk, esőernyők Vidánál Városház alatt.**

— **Eljegyzések.** Az elmúlt héten az állami m. kir. anyakönyvezető előtt a következő párok jelentették be házasságkötési szándékukat: Belényesi Sándor—Tóth Margit, Tóth József—Pátkó Apollónia, K. Szabó Lajos—Bernát Eszter, Tóth Miklós—Fazekas Róza, Kiss Kálmán—Lövinger Nina, Strausz Ernő—Goldstein Klára, Kovács Imre—Horay Juliánna, Eklé Imre—Gyöngyösi Erzsébet, Csokonai Géza—Dörgő Eszter, Horváth István—Kiss Mária, Kovács József—Kiss Eszter, Rácz Gábor—Oláh Eszter.

— **Nagy főnyeremény hirtelén** izgatta föl az embereket. Horváth Jánosék főnyereményt csináltak s hogy megkérdezték, hogy jutottak hozzá, az asszonyka dicsekedve emlegette, hogy balkezeivel választotta a sorsjegyet, azért nyert. Ez merő babona: mindenki tudja, hogy egy a jobb, mint a balkezes használata tökéletesen azonos és nincs semmi boszorkánysággal egybekötve. A Kis Pajtás legutóbbi száma is kioktatja kis olvasóit, hogy csak a megszokás és semmi egyéb, hogy mi mindent jobbkézünkkel teszünk. Igaz is, hiszen vannak balkezesek is, kik a jobb kéz helyét, mindig a balkezet használják. Próbálja meg bárki, használja a balkezet állandóan úgy, mint a jobb kezét, úgy hamarosan rájön, hogy jobb és balkezes egy és ugyanaz. Különben a Kis Pajtás ezen száma is bőszeges és érdekes olvasnivaló! Hoz sok-sok képpel tarkítva. Való igaz, hogy ebből a gyermeklapból nagyon sokat tanulhatnak a kis pajtások. Tessék csak megrendelni, elolvasni, meg fog győződni, hogy a legjobb gyermeklap. Félévre 3 korona. Egész évre 6 korona. Cím: „Kis Pajtás“ Budapest, VII. ker., Thököly-ut 16 szám. Ahonnét az érdeklődőknek (iskoláknak több példányban is) mutatványszámot készséggel küldenek.

— **Nyilvános köszönet.** A debreceni Szabadiskola javára 20 és a szegények részére 30, összesen tehát 50 koronát volt szíves kezemhez juttatni egy inkognitóját megőrizni kívánó ur, akinek itt a nyilvánosság előtt mondok hálás köszönetet. Dr. Kenéz Gyula a Szabadiskola elnöke.

— **A kékre festett kirakat** mai hirdetését a n. é. közönség figyelmébe ajánljuk.

— **Uj Esperantó tanfolyam.** Kereskedői körökből származott óhajnak megfelelőleg a helybeli L. V. St. esperantó grupó kereskedők és kereskedősegédek részére uj tanfolyamot nyit — lehetőleg még e hó folyamán, ha legalább 25 tag jelentkezik e nemzetközi nyelv, az Esperantó tanulására. Jelentkezni lehet Aczél Henrik L. V. St. könyvkereskedésében, ahol bővebb felvilágosítás nyerhető.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szencziócsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKAN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképezeti műterem.

— **Hangverseny.** A Debreceni Zenekedvelők Köre e hó 23-án, szerdán este 8 órakor a Bika-szálló dísztermében tartja az 1910—11-iki évadban I-ső hangversenyét Gabrilovits Ossip zongoraművész közreműködésével. A hangverseny műsora: 1. a) Mendelssohn (1809—1847) Variations sérieuses, b) Beethoven (1770—1827) Szonáta Es-dur, op. 31. No 3., Allegro, Scherzo, Menuetto, Finale., 2. Chopin (1809—1849) 12 preludium op. 28. — C-dur, E-moll, G-dur, E-moll, G-dur, A dur, Fis moll, Des pur, B-moll, As-dur, Es-dur, C-moll, F-dur, D-moll. 3. a) Scriabine 2 etude. op. 42. — Cis-moll, Fis-dur, b) Cserepnine Humoreszk, op. 18, c) Smetana (1824—1884) „Am Seegestade“ (etude) op. 17., d) Gabrilovits: Melódia, E-moll, op. 8., Caprice-Burlesque, op. 3. zongora: Bösendorfer. Kezdeté pontban 8 órakor. Előadás alatt az ajtók zárva maradnak. Tagok belépő-díjat nem fizetnek. Napi jegyek Hegedűs és Sándor könyvesboltjában kaphatók 5, 4 és 2 koronáért. Az 1. szám után 5 perc szünet. A Kör további hangversenyei: November 30-ikán: Brüsseli vonósnégyes. December 15-ikén: Ivonne de Trévillé dales-tély. (Francia dalirodalom a 17-ik századtól kezdve). Február 21. és 28-ika között: Pugno Raoul zongoraművész és Isaye Eugén hegedűművész.

— **Dr. Vajda József debreceni ügyvéd** irodáját Piac-utca és Szent Anna-utca sarok épületébe (gyógyszeriár épület) helyezte át. — Bejárat Szent Anna (volt régi Teleki-u.) 1. szám alatt.

— **Halálozások.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalnál: Párducz Erzsébet gör. kath. 13 hónapos, Czentye Lajosné ref. 49 éves, Szegő Eszter ref. 10 hónapos, Szabó Mihály ref. 2 hónapos.

— **Remek** szép szőrmeboák, muffok, kötött ajsőrűhák rémolesón kaphatók Vidánál Városház.

A kiváló bőr- és litiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenyűnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Tornádózetec vasmentes savanyvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Sényi-Lipóci Salvator-forrását, Budapest, Budapesti körút 8.

TÁVIRATOK.

Vége a delegációknak.

A magyar delegáció vasárnap tartotta Bécsben utolsó ülését. A plenáris ülést az egyeztető hetes albizottság rövid ülése vezette be. Rosenberg Gyula, előadó jelentette, hogy a magyar és osztrák delegációk határozatai teljesen megegyezők. Az utolsó plenáris ülést délután három órakor nyitotta meg Láng Lajos elnök. A delegátusok teljes számmal jelen voltak, a magyar kormányt Khuen-Héderváry Károly gróf és Lukács László pénzügyminiszter képviselték, míg a közös kormány képviselőiben Aehrenthal gróf, Schönaich és Burián báró közös miniszterek jelentek meg. Legelőbb az osztrák delegációnak azt az átiratát olvasták fel, amely megállapítja, hogy a két delegáció határozatai teljesen fedik egymást.

A delegáció tagjai a délutáni gyorsvonnattal visszautaztak Budapestre.

Közös miniszteri tanácskozás.

Bécs, november 21. A közös értekezletet a külügyminiszteriumban tartották meg Aehrenthal gróf elnöklésével, a két kormány

elnöke és pénzügyminisztere, a közös miniszterek és Montecuccoli iengerészeti parancsnok jelenlétében. A tanácskozás harmadfél óra hosszat tartott s megállapodásairól következő félhivatalos jelentést adták ki:

A közös miniszteri tanácskozáson az 1911. évi közös bevételekre és kiadásokra vonatkozó javaslatokat tárgyalták és végleges döntést is hoztak. A legközelebbi delegáció összetételét illetőleg elhatározták, hogy az egy költségvetési provizórium megszüntetése végett előbb karácsony és újév között fog rövid ideig ülésezni, az érdemleges delegációs tárgyalások pedig 1911. január havában kezdődnek.

Tolsztoj halála.

Bekövetkezett csakugyan a gyászos esemény: Nikolajevics Tolsztoj Leó, a korszak legnagyobb költője és gondolkodója meghalt Astapovóban, abban a vasúti indulóházban, ahol szokásában a halálos betegség megállította. Halála nemcsak Oroszországnak, hanem az egész emberiségnek pótolhatatlan veszteségét jelenti. Ha valaha élt ember a világon, aki az emberiség jóvoltáért lelkesedett, úgy ő volt az.

Utolsó érthető szava ez volt: „Népek milliói“ Ez az utolsó artikulált kifejezése is bizonyítja, hogy még a halálában is az emberiségre gondolt. Nem adatott meg neki, hogy életét úgy rendezze be, ahogyan hirdette. De szokásának és halálának megrendítő körülményei azt mutatják, hogy komolyan vette és a lelkéből merítette mindazt, amit hirdetett.

Astapovó, november 21. Tolsztoj gróf ma reggel 6 óra 5 perckor elhunyt anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét.

Astapovó, november 21. „Emberek millió“, ezek voltak Tolsztoj utolsó érthető szavai. Utána már csak összefüggéstelen szavakat mondott. Pupillája egész a halál bekövetkezéséig érzékeny volt a fény iránt, ami arra enged következtetést, hogy a költő az utolsó pillanatig eszméletnél volt. A holttest mosása után szokott ruházatába öltöztették a halott költőt.

Pétervár, november 21. A legszenvedelmesebb szinódus elhatározta, hogy Tolsztoj gróf egyházi eltemetését, valamint lelki üdvéért misemondást nem enged meg, mert Tolsztoj nem békült ki az egyházzal.

A rágalmazó főszerkesztő.

Esküdtszéki főtárgyalás.

A debreceni kir. törvényszéknél tegnap kezdődött meg a novemberi esküdtszéki ciklus. Jánosi Zoltán ref. lelkész sajtópöze került tárgyalásra, Varga Lajos ügyvéd ellen.

A pör szálai a két év előtti nagy átalakulás idejébe vezetnek vissza, amikor Debrecen közéletében fordulat állott be. Jánosi Zoltán egy városi közgyűlés alkalmával interpellációt terjesztett elő Márton Imre proviziók üzleteiről. Ezért másnap Varga Lajos, a „Debrecen“ akkori szerkesztője durva és minősítellen támadást intézett Jánosi ellen.

A mai tárgyalásra Debrecen közéletének kiváló férfiai mind tanukként idéztettek be.

A tárgyalást Hoffmann József kir. tábla-

biró elnök 9 óra után nyitotta meg. A bíróság tagjai: Baróthy Béla és dr. Nagy Kálmán. A főmagánvádló Jánosi Zoltán képviselője dr. Révi Nándor. Varga Lajos ügyvéd nélkül jelent meg.

A tárgyalás megnyitása után Varga Lajost hallgatták ki az általános kérdésekben. Majd megalakították az esküdtszéket. Kisorsolták a rendes esküdtéket: Kulcsár Imre, Gombos Endre, Goró Lőrinc, Fráter József, Ráth Sámuel, Kovács János, Gramantik Ferenc, Gulyás Géza, Horváth György, Serly Cusztáv, Benyáts Emil, Orosz István. Pótesküdték: Kosoncz János és Mészáros János.

Az elnök kérdéseire a vádlott elmondta hogy az inkriminált cikket közérdekből írta. Előadása során messze eltér a tárgytól, mire az elnök többször rendre utasítja.

Jánosi Zoltán az elnök kérdéseire elmondta, hogy Varga Lajos rossz indulattal, izzó gyűlölettel viselkedik iránta és ez indította Vargát az ellene intézett támadásra. Jánosi családi tisztességében és magánbecsületében mélyen megsértve érzi magát és ezért azt reméli, hogy neki a bíróság ezen alaptalan meghurcolásért elégtételt fog szerezni.

Elnök ezek után elrendelte a bizonyítási eljárást. Jánosi Zoltánnak a családi és egyéni becsületére vonatkozó támadásra a bizonyítást a bíróság mellőzi, ellenben a hivatali viselkedésére vonatkozólag a bizonyítást elrendeli.

A tanúkihallgatások során Nagy Jakab azt vallja, hogy emlékszik arra, miszerint 1908. október 30-án Jánosi Zoltán Márton Imre ellen heves hangú interpellációt terjesztett elő a városi közgyűlésen.

Dr. Nagy Zsigmond tanu azt vallja, hogy Jánosi személyes indokból állandóan támadta a függetlenségi pártot és annak vezetőit. Vargáról azt állítja, hogy az önzetlennél szolgálta a pártot.

Somogyi Pál lényegtelen vallomása után az elnök a tárgyalás folytatását délutánra halasztotta.

Délután 3 órakor folytatták a tárgyalást. A tanúkihallgatások során Somogyi Pál lényegtelenebb vallomása után

Kertész Mihály Jánosi ellen vall. Indulatos, heves, személyeskedésre könnyen hajló embernek tartja.

Szentkirályi Tivadar jelentéktelen vallomást tesz. A dolog érdemére keveset tud.

Dr. Márk Endre vallomása a vádlott ellen szól. Jánosit mindenben korrekt embernek tartja és így méltatlannak minden támadásra.

Szele György Jánosit erős meggyőződésű embernek ismeri, olyannak, aki a közügyek terén soha személyi ügyeket nem tűzött. Vallomására leteszi az esküt.

Dr. Magoss György, Debrecen város főügyésze Jánosinál fanatikusabb függetlenségi embert nem ismer. Lehetetlennek tartja, hogy Jánosi a párt ellen bármikor támadt volna. Azt azonban tudja, hogy éppen Jánosi volt az, aki helytelenítette a városi ügyekbe a politika behurcolását. Jánosi ama bizonyos városi közgyűlésen a városi párt megbízásából interpellált. Jánosiról sohasem tapasztalta, hogy azt a közügyeknél személyes motívumok vezették volna. Ugy emlékszik, hogy abban az időben, mikor a provizióról szó volt, Márton Imre, illetőleg a lapkiadó részvénytársaság 10,000 koronával tartozott a lapért.

Vádlott ellen felhossa, hogy tud esetet, amidőn a vádlott, mint törvényhatósági bizottsági tag saját ügyfele érdekében a közgyűlésen felszólt.

Tanu ezt nem tartja éppen korrekt dolognak.

Dr. Petzkó Emil úgy tudja, hogy Jánosi mindig csak közérdekből szólt fel a városi közgyűléseken és nem személyeskedésből. Azt is tudja a tanu, hogy a Márton-féle ügyvédi iroda annak idején a Ganz-gyári iroda érdekében eljár.

Csóka Sámuel városi tanácsos vallomása szerint Jánosi a városi párt megbíz-

sából interpellált. Jánosi mindig önzetlennül a közügyek iránti szereteiből működött.

Hallott róla, hogy Márton Imre az általa kifizetett laptartozást akarta pótolni a kilátásba helyezett provizióból.

Azt is tudja, hogy a vádlott annak idején társas viszonyban állott a Márton-féle ügyvédi irodával.

Vecsey Imre Debrecen város főjegyzője a városi nyomda és a Debrecen című lap akkori viszonyait, valamint az akkor kilátásba 100,000 koronás államvasúti nyomtatványszállítás körülményeit ismereti hosszasan. Elmondja, hogy abban az időben a Márton Imre számlájára nyomták a Debrecen című lapot.

Dr. Tüdös János országgyűlési képviselő vallomása szerint Jánosi Zoltánt nem személyes indulatok vezették interpellációjánál. Jánosit lelkes radikális 48-as érzelmű embernek ismeri és mint ilyen, az országos párt küzdelmében tevékeny részt vett mindig. Felelősi, hogy többen hoztak anyagi áldozatot a „Debrecen“ című lapért. Véleménye az, hogy Márton Imre a lap tartozásáért anyagi kötelezettséget vállalt.

Dr. Körösi Kálmán Jánosiról nem tudja, hogy azt személyes indulatok vezették volna.

Indulatosnak, szenvedélyesnek tartja Jánosit, de ezt Jánosi mindig a közérdekért érvényesíti.

Azt is tudja, hogy annak idején Jánosi Márton és Varga ellen erős támadásokat intézett, de nem személyi indulatból. Abban az időben erős polémia folyt a „Debreceni Reggeli Ujság“ és a „Debrecen“ hasábjain egyfelől Székely Imre, másfelől Márton Imre és társai között. Hogy azonban melyik kezdte a veszekedést, azt tanu nem tudja, azt hiszi azonban mégis, hogy a Reggeli Ujság kezdte. (Derűtség.)

A tanuk szobájában még több tanu várakozik. Ezeknek kihallgatását azonban az elnök a kedden reggel 9 órakor folytatandó tárgyalásra halasztja.

A régi jó világból.

Folytatás.

Hogy e kis szünet is kárba ne vesszen, olyan vad haraggal szögezte szeméit Kupeczre, mintha megakarná igézni.

Kupecznek pedig e fölzuduló fõrgeteg olyan véletlenül kerekedett feje fölé, hogy alig tudta, mi történik körülötte.

Ugy tetszett neki, mintha ez nem is valóság, hanem csak izgatott képzeletének kötődése volna.

Merev elmerültséggel állt az út közepében, szemét mozdíttatlanul az asszonyon felejtve és suja bajuszát ujjai között sodorgatván, a szép cimek hallatára félig öntudatlanul megvető mosolygás tűnődött elő ajkai körül.

Ez a mosolygás pedig Zsuzsi asszonynak sehogy sem tudott tetszeni.

— Mit! Nevetsz még lökött?

Hisz sirnod kellene, hogy édes anyád a világra hozott!

Hisz ha csak egy körömfeketényi szived volna, a föld alá kellene bujnod szégyeltesben, annyira terhére vagy a világnak, akiknek csak általmára született!

Folytatjuk.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

Dr. Vértés Gábor

ügyvédi irodáját

Debrecen, Csapó-utca 16 sz. alatt

megnyitotta.

Elejétől végig egyforma

éles és tiszta lenyomatot ad, az írógép betűit **be nem tömő**, minőség tekintetében felülmulhatatlan magyar gyártmányu

Hungária-írógépszalag az összes rendszerű gépekhez.

Az állami és közigazgatási hivatalok részére miniszteri rendelettel ajánlva.

Gyártja: **Herczeg és Geiger**
vegyészeti gyára, Budapest.

Kérjük minden jobb papírüzletben és írógép-kellék-kereskedőknél.

Egy nagyobb iparvállalat

1911. május 1-ére, a főtéren, vagy a főtérhez közel,

megfelelő helyiséget

keres. — A helyiség álljon földszinti 2 nagy szobából (6×6m.) esetleg megfelelő nagyságu, világos raktárhelyiségből, és 3 kisebb szobából.

Esetleg kisebb ház összes helyiségeit bérbe veszi.

Cím a kiadóhivatalban.

A gyászoló családok

kényelmére szükségét láttuk egy oly

halott szállító kocsit

beszerzésének, mely városunkban nemcsak mint hézagpótló nyitás, de kényelem és takarékoság céljából is halaszthatlanul szükséges volt.

Új batár kocsinkban, melynek az első részén elhelyezett üveges szekrényében egy 2—3 éves gyermek koporsója elhelyezhető 2—3 felnőtt egyén puhán párnázott ülést találva, kedves halottját külön költség nélkül a sírig kísérheti.

Ezen fényes kiállítású üveges halott szállító kocsinkat meglepő olcsó áron bocsátjuk a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Kiváló tisztelettel

„Bizalom” temetkezési intézet
Kistemplombazár.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkifünőbb házi szer a

Hollandi GYOMORCSEPP

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

Debrecen.

Fővárosi elsőrendű

férfikalap és divatáru

üzletbe egy idősebb segéd, ki üzletvezetői teendőkre alkalmas, és egy fiatalabb segéd felvételnek.

Ajánlatok működés és fizetési igény megjelöléssel e lap kiadóhivatalába „Főváros” jelige alatt küldendők.

Házlebontás miatt mélyen leszállított árak!

Telefon 330.

Alapított 1901-ben.

Telefon 330.

Horovitz Zsigmond papirkereskedése

Debreczen, Fiac-utca 12. szám (Stenczinger-ház)

Minden iskolában érvényes

füzeteket

rajzeszközöket

vonalzókat

rajztáblákat

rajztömböket

Üzleti könyvek

(strazza, pénztári és főkönyvek)

bámulatos olcsó árban.

Irodai papírok és írószeresek

nagy választékban.

Anthracen író- és másoló tinták

gyári árban.

A Kereskedelmi Iskolákban szükségelt összes füzetek, rovatolt papírok legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban.

Telefonszám 729.

SZENDRŐ
SÁNDOR
Zongora-
és Hangszerkészítő
Debreczen

Zongora, Gramofon és Hangszerárú
raktára

Batthyány-u. 22. sz.
alá helyzetetett át.

Ez idén még nem létezett
olcsó árak mellett
férfi, női, fiu és leány
czipők

óriási választékban.
Kizárólag saját gyártmány.
Beszerezhető
Fischer Menyhért
czipő üzletében.
Piac-utca 3. sz. alatt.
Alapított 1882.

Saját szabadalmazott gőzgéppel
poloskairtást felelőséggel
ugyszinte lakások pormentesítését
is, villany porszívó géppel elvállalom.
KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Vaskályhák
kőszénfűtésre és fafűtésre.

Premier folyton égő
KÁLYHÁK.
Takarék tüzhelyek,
Francia konyhák
nagy raktára

Sesztina Lajos
vaskereskedésében. Piac-u. 23.

Női ruhaszövetek

az őszi és téli időnyre, valamint flanellek, barchetek, fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek.

Francia P. D. jegyű fűzők, arcfátyol, divatszövetek, gyöngy- és bőr díszítések, menyasszonyi selymek, koszorúk és fátolok legolcsóbb **szabott árban!**

Szabó Lajos Fiai

divat-, vászon- és szőnyeg raktára

DEBRECEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

18,258.
1910. sz.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Belső-Ohat nevű 3850 kat. hold 158 négyszögöl területű ingatlan tagbirtok; valamint a Telekháza-nevű (Külső-Ohat) 4067 kat. hold 1559 négyszögöl területű ingatlan tagbirtok külön-külön 1912. évi október hó 1-től kezdődő és 1924. évi szeptember hó 30-án végződő 12 évre hasznóbérbeadása nyilvános szóbeli árverésen hasznóbérbe adatnak.

A szóbeli árverésre határnapul **1910. év december hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája** a városház nagytanácstermében tüzetik ki.

Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10%-a a Belső-Ohati bérletre 60,050 korona, a Telekházi (Külső-Ohat) bérletre 78,400 korona.

Miről az érdeklődők azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek és a bérleteken levő városi épületek leltárai a számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1910. november hó 10.

A városi tanács.

MAGYARÁZAT. Hogy mennyire köztudomás a közönségnek az a tény, hogy

Kolerajárvány

veszélyének esetén a tisztaság mellett legjobb óvszer az

ESZTERHÁZY-cognac,

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli fogyasztás. Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az ESZTERHÁZY-COGNACGYÁR két EGROT-féle főzőkészüléke

1,752.000 liter bor

termelő képességet foglal magában. Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség tudja, mivel védekeznek a kolera ellen. Ez a magyarázata a rendkívüli nagy fogyasztásnak.

Az Eszterházy-cognac mindenütt kapható.

Központi iroda:

BUDAPEST, V., Csáky-utca 14. szám.

Apró hirdetések.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapalota.

CSINOS BUTOROZOTT SZOBA kiadó 1, esetleg 2 fiatalember részére Péterfia-u. 54. sz. a.

LAPKIHORDÓ ASSZONYOK felvétetnek a kiadói hivatalban. Piac-utca 12,

CZIMBALOMÓRÁKAT ad jutányos árért Laposy Hegedüs Sarolta okleveles cimbalomtanítónő. Péterfia-u. 61. sz. a.

Nagyelepen
9 nyilas elsőrendű
fekete szántóföld
gazdasági épületekkel eladó.
Díjtalan felvilágosítást ad
Dezső László irodája, Busi-u. 7.